

Síntesi de la memòria d'activitats 2019

Fundació Congrés Català de Salut Mental

Presentació

Els estatuts de la Fundació CCSM, reflecteixen la seva idea germinal: constituir-se en un instrument per la promoció de la Salut Mental. En aquest sentit, un element bàsic en el plantejament del nostre treball, és la interdisciplinarietat, el desig de reunir esforços amb totes les institucions, organismes, associacions, que des dels usuaris, familiars, professionals, responsables polítics i ciutadans en general, sustentin aquest mateix interès.

Aquesta Memòria, mostra de forma sintètica, les activitats realitzades durant aquest any 2019. De totes les activitats aquí descrites, disposem de la documentació tècnica complementària per tal d'ampliar i aprofundir en el treball desenvolupat en cada una d'elles.

A partir dels suports assolits, del compromís del nostre Patronat i dels Amics de la Fundació i de l'assistència i participació als actes i activitats organitzades, revalidem la nostra confiança per mantenir-nos treballant i aprofundint en l'estudi i transformació de tot allò que té a veure amb la salut mental.

Volem destacar d'aquest any, el treball realitzat amb la organització d'un nombre important de Jornades, en col·laboració amb diferents entitats i col·lectius, fent realitat així, el nostre compromís en la millora i qualitat de l'atenció a la salut mental, entesa en el seu sentit més ampli i de les polítiques de salut i pràctiques assistencials al nostre país.

Josep Vilajoana i Celaya
President

Víctor Martí i Carrasco
Director

Activitats realitzades

1. Jornades i congressos

- **Jornada “Adolescents i joves migrants no acompanyats i salut mental”.**

Barcelona, 12 d'abril de 2019

Coorganitzada:

Col·legi de Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)

Col·legi de Treball Social de Catalunya (TSCAT)

Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC).

Col·laboren:

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Diputació de Barcelona

Núm. Inscrits: 415

Núm. Assistents: 323

Podeu consultar el [programa](#)

Disposem d'un [document de síntesis](#) amb un resum de les ponències.

- **Jornada “Els extremismes i les seves derives violentes. Subjectivitat i Ilaç social”**

Barcelona, 4 d'octubre de 2019

Jornada a proposta del GT sobre els processos de radicalització a partir del treball realitzat en les seves trobades i les seves propostes d'intervenció.

Col·labora:

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Suport:

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)

Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)

Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)

Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)

Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB)

Núm. Assistents: 50

Podeu consultar el [programa](#) i [la crònica](#) de la jornada

- **Jornada “Més enllà del cel o l’infern de les pantalles: una mirada a la complexitat”.**

Barcelona, 22 de novembre de 2019

Jornada prèvia al 7è Congrés Català de Salut Mental de la Infància i Adolescència “Transicions, exclusions i soledats: desafiament i respostes”

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

Suport:

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)
Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)
Col·legi Oficial d’Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)
Col·legi d’Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)
Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB)

Núm. Assistents: 190

Podeu consultar el [programa](#)

Disposem d’un [document de síntesis](#) amb un resum de les ponències presentades, les conclusions i recomanacions de la Jornada i altre [documentació](#) d’interès.

- **Jornada “La gestió col·laborativa de la medicació en salut mental: per una nova cultura assistencial”.**

Barcelona, 13 de desembre 2019

Jornada promoguda pel Comitè d’Ètica Assistencial de la Fundació (CEA) i el MARC (Medical Anthropology Research Center) de la URV per la presentació de la Guia col·laborativa de la medicació en salut mental (URV - UOC).

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

Suport:

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)
Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)
Col·legi Oficial d’Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)
Col·legi d’Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)
Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB)

Núm. Assistents: 110

Podeu consultar el [programa](#) i altres [documents](#) d’interès.

- **Jornada “Sols i connectats? La infància i l'adolescència en el núvol”**

Barcelona, 13 de desembre de 2019

Jornada promoguda dins del Cicle: La mirada sobre l'infant.
Coorganitzada pel COPC, CEESC, TSCAT, COMB, COPEC i FCCSM

- **Preparació del 7è Congrés Català de Salut Mental de la Infància i la Adolescència "Transicions, Exclusions, Soledats: desafiaments i respostes”**

Barcelona, 15 i 16 d'octubre de 2020

Inici de les reunions del Comitè Organitzador i constitució de les diferents comissions per cada una de les taules de debat.

Podeu [consultar el preprograma](#) del Congrés.

Referents: Josep Moya i Myriam Garcia.

2. Grups de treball

- **Grup de Pensadors:** espai de reflexió i participació amb usuaris en primera persona, familiars i professionals. Aquest any hem realitzat la 14a edició, amb el tema: “Proposta per nova etapa del grup de pensadors”.

A partir d'aquesta edició s'ha iniciat una nova etapa del grup en que hem fet extensiva la participació a tota la ciutadania i en un format de 9 sessions per edició. La periodicitat de les sessions ha estat d'un cop al mes i una durada de 2h per sessió.

Al mes d'octubre, es va iniciar la 15a edició amb el tema: “l'educació emocional”.

Coordinadores: Montse Martínez i Àngels Vives.

- **GT sobre Salut Mental Comunitària:** espai per l'anàlisi i discussió d'experiències de salut mental comunitària, la formació, la docència i donar suport a la investigació.

El grup ha estat treballant per la elaboració d'un document a nivell conceptual a partir de les experiències que s'han presentat.

Equip de coordinació: Myriam Garcia, Anna Carrió, Albert Mariné i Lluís Albaigès

- **GT “Els processos de radicalització”**

Grup de discussió i reflexió de caràcter interdisciplinari, integrat per professionals de la salut, la salut mental, la salut comunitària, de la justícia, la educació i altres. Es tracta d'un grup de treball basat en l'experiència professional dels seus participants amb fenòmens vinculats directa o indirectament amb la radicalització, i que ha centrat la tasca de cada trobada (1 mensual) al voltant d'un eix temàtic.

Equip de coordinació: Miquel Perlado i Tessie Morandi.

- **Grup de Joves “Migraespai”**

Grup constituït a partir de la iniciativa europea per a joves (17 a 30 anys) impulsada per l'Associació FaMiDo (Bèlgica) per construir un teixit de pensament entre joves de diferents països i d'accions locals proposades i dutes a terme per ells sobre temes al voltant dels processos migratoris i llurs dols per millorar les dificultats detectades en termes psicosocials.

Coordinadora: Marta Figueras

3. Formació i recerca

Diploma d'especialització en salut mental col·lectiva. 5a i 6a edició.

A iniciativa de la Universitat Rovira i Virgili i amb la col·laboració de, a més de la FCCSM, de Ràdio Nikosia, Col·legi d'Educaores i Educadors Socials de Catalunya i el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya. Octubre 2018 – Juliol 2019 i Octubre 2019 – Juliol 2020.

Núm. d'alumnes: 14

Valoració: al llarg de les últimes 6 edicions, el Postgrau de Salut Mental Col·lectiva s'ha consolidat com una proposta d'aprenentatge que atén necessitats específiques i generals en el sector de la salut comunitària. Des d'una perspectiva multidisciplinària, aquesta formació es constitueix alhora com un espai de trobada, reflexió i anàlisi des d'on generar noves eines i metodologies per abordar la qüestió de la salut mental des d'una perspectiva atenta de la seva complexitat. Algunes de les competències i objectius assolits són els següents:

- Aprendre a adoptar decisions creatives i innovadores en l'abordatge de la salut mental.
- Desenvolupar capacitats que promouen la reflexió crítica, el treball en equip i la cooperació i complementarietat entre sabers i experiències.
- Aprendre a treballar en equip a partir de lògiques horitzontals i participatives.
- Aprendre a desenvolupar eines i dispositius de participació i intervenció col·lectiva en el camp de la salut mental centrat en la persona i no en la patologia. Adquirir una base teòrica i pràctica per a això.

- Contribuir en el procés de rehabilitació de persones amb trastorns mentals severa a partir de la creació d'espais alternatius de socialització i de la reconstrucció i el manteniment de les seves xarxes socials a través de pràctiques comunitàries.
- Desenvolupar intervencions que tinguin com a referent el concepte de Salut Global que ha estat recentment definit i promogut per l'Organització Mundial de la Salut segons el qual "La salut global és una manera de veure i abordar la salut com un bé global, com un tema de justícia social i com un dret universal. És un abordatge multifacètic, dinàmic i interdependent que respon a riscos locals i globals en salut i que té com a eixos l'equitat, l'ètica i el respecte als drets humans".
- Saber desenvolupar estratègies i metodologies d'avaluació continuada.
- Conèixer els dispositius que conformen l'actual xarxa complexa de serveis assistencials i ser capaç d'oferir als usuaris, un itinerari segur i consensuat per a ells.

Podeu consultar el [programa](#) del postgrau

Projecte de recerca “Les transformacions de la pràctica clínica i professional de la atenció en salut mental: Reptes i efectes contemporanis”.

Responsables: Enrico Mora i Margot Pujal de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Com a Fundació, hem donat una suport extern en les diferents fases del projecte i actualment està en perspectives la possibilitat de dur a terme un estudi multicèntric amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona (a confirmar).

4. Consultoria i assessorament

- **Comitè d'Ètica Assistencial (CEA).**
Després de la seva acreditació oficial com a Comitè d'Ètica Assistencial, l'activitat del CEA ha estat marcada per l'adequació als nous requeriments i funcionament:
 - Ha treballat en l'anàlisi de casos que plantegin problemes ètics.
 - Ha elaborat un text sobre medicalització tant a nivell general, com en l'àmbit de la Salut Mental a partir d'un qüestionari. Les respostes a les diferents qüestions proposades, així com el seu debat amb usuaris en 1a persona, familiars, i professionals han donat forma a un nou document.
 - Seguiment des del punt de vista ètic del treball de recerca sobre la “Gestió col·laborativa de la medicació en salut mental” que està duent a terme un equip de recerca de la Universitat Rovira Virgili (URV) i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).
 - Altres activitats.

Referents: Alicia Roig (presidenta) i Jordi Marfà (secretari).

- **Taula de Salut Mental de l'Ajuntament de Barcelona.**
Participació en comissions i grups de treball per la elaboració i seguiment d'un Pla de Salut Mental a nivell de la ciutat de Barcelona.

Referent: Ada Ruiz

5. Participació i cooperació

5.1 Participació

La Fundació està representada i participa en diferents instàncies i comissions de treball, ja sigui a iniciativa dels organismes governamentals com dels no governamentals. Algunes d'elles son:

- **Consell Assessor del Pla Director de Salut Mental i Addiccions.**
Departament de Salut. Referent: Ada Ruiz.
- **Consell Municipal de Benestar Social.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Josep Vilajoana.
- **Grup de Treball sobre Salut del Consell Municipal de Benestar Social.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Ada Ruiz.
- **Comitè Català per l'acollida de persones refugiades.**
Generalitat de Catalunya. Referents: Àngels Vives i Tessie Morandi.
- **Taula de Salut Mental.**
Ajuntament de Barcelona. Referent: Ada Ruiz.
- **Plataforma per la defensa de l'atenció pública en salut mental a Catalunya.**
Referents: Àngels Vives i Tessie Morandi.
- **Projecte sobre la lluita contra l'estigma en l'àmbit de la salut mental.**
Obertament. Referent: Montse Martinez.

6.2 Cooperació i Relacions Internacionals

- **Col·laboració amb el Moviment europeu per la dignitat, la continuïtat i l'accessibilitat en l'atenció al malalt mental.** Carta de Niça – Projecte Grundtvig.
 - Participació en diferents reunions i jornades del grup.

Referent: Carles Garcia Ribera

7. Publicacions i comunicació

Publicacions

Difusió i divulgació del fons editorial de la Fundació:

- Revista *Quaderns en Salut Mental*
- Documents de la Fundació

Comunicació:

- WEB de la FCCSM
Manteniment i actualització de la Web.
- Butlletí informatiu
- Xarxes socials (Facebook, Twiter).

8. Fòrums de debat

Espai de debat, participació i intercanvi, amb algun convidat extern, entorn a temes diversos d'interès.

9. Activitat interna

- **Junta de Govern**
 - Programació, direcció i avaluació de les activitats i propostes de la Fundació.
 - Discussió i elaboració de documents, manifestos o comunicats sobre temes d'actualitat.
 - Presa de contacte periòdics amb organismes i institucions del nostre sector.
 - Renovació parcial de Junta i elecció de nou president, vicepresidenta i secretaria de Junta.
- **Patronat**
 - S'ha mantingut com un espai d'anàlisi i avaluació de les necessitats dels nostre entorn i el pla d'actuació de la Fundació.
 - S'ha realitzat una renovació parcial per adequar-lo a les noves necessitats de la Fundació.
 - Reunió 7è CCSM: 17/5/19
 - Reunió anual del Patronat: 20/6/19
- **Amics de la Fundació**
 - Grup de suport i participació per les activitats de la Fundació.

10. Col·laboracions institucionals

10.1 Socis protectors

- **Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB)**
- **Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya (TSCAT)**
- **Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (COPC)**
- **Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona (COIB)**
- **Col·legi d'Educatores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC)**

10.2 Administració

- **Departament de Salut**
 - Pla Director de Salut Mental i Addiccions (PDSMiAd)
 - Pla Interdepartamental de Salut Pública (PINSAP)
- **Departament de Treball, Afers Socials i Famílies**
 - Secretaria General de Treball, Afers Socials i Famílies
 - Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania
 - Comitè Català d'Acollida a les Persones Refugiades
- **Diputació de Barcelona**
 - Àrea de Presidència.
 - Àrea d'Atenció a les Persones
 - Direcció de Relacions Internacionals
- **Ajuntament de Barcelona**
 - Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB)
 - Taula de Salut Mental. Programa de Salut. Drets Socials
 - Direcció de Justícia Global i Relacions Internacionals i Cooperació

10.3 Altres entitats

- **Col·legi de Periodistes de Catalunya**
- **Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB)**
- **Coordinadores de la xarxa pública de salut mental i addiccions: SRC-CD, CSMIJ i CAS**
- **Salut Mental Catalunya**
- **Salut Mental Barcelona**

- **Federació Catalana d'Entitats de Salut Mental en 1a Persona (VEUS)**
- **Associació Catalana de professionals de Salut Mental – AEN. Catalunya (APSMC – AEN Catalunya)**
- **Fòrum Salut Mental**
- **Memorial Mental de l'Arxiu Històric de Roquetes-Nou Barris.**
- **Sant Pere Claver – Fundació Sanitària**
- **Fundació Vidal i Barraquer**
- **Fundació Orienta**
- **Escola de Teràpia Familiar. Servei de Psiquiatria. Hospital de St. Pau**
- **Centres Assistencials “Dr. Emili Mira i López”**
- **iPsi Centre d'atenció, docència i investigació en Salut Mental**
- **Federació de Municipis de Catalunya (FMC)**
- **Societat Espanyola de Psicoanàlisi (SEP)**
- **Societat Catalana de Teràpia Familiar (SCTF)**
- **Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC)**
- **Fundació Blanquerna**
- **Fundació “la Caixa”**
- **Organització Mundial de la Salut (OMS)**
- **Associació Catalana d'Infermeria en Salut Mental (ASCISAM)**
- **Associació Catalana de Juristes Demòcrates (ACJD)**
- **Societat Catalana de Psiquiatria i Salut Mental (SCPISM)**
- **Associació Catalana Psicoteràpia Psicoanalítica (ACPP)**
- **Metges del Món – Catalunya**
- **Oxfam Intermón**
- **Plataforma Stop Mare Mortum**
- **Grup Alfa**

- **Casa Nostra, Casa Vostra**
- **Universitat Autònoma de Barcelona**
- **Universitat Rovira i Virgili**
- **Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP – UAB)**
- **Altres**